

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Bijlagen:

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	07 Voortgang overige onderwerpen		
Bijlagen:			
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Datum:	6 september 2011	Versie	0.2
Betreft:	Herziening van het Europees standaardisatiebeleid: kansen en bedreigingen		

Doel

U wordt gevraagd kennis te nemen van actuele ontwikkelingen die spelen bij de herziening van het Europees Standaardisatiebeleid en de kansen en bedreigingen daarvan voor het open standaardenbeleid in Nederland.

Toelichting

Aanleiding: nieuwe verordening en visie op Europese standaardisatie

Op 1 juni 2011 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een nieuwe verordening op het gebied van Europese standaardisatie samen met een strategische visie op Europese standaarden gepubliceerd¹. De inhoud komt van DG Enterprise en is tot stand gekomen na twee jaar van onderzoeken, reviews, een witboek en rapporten naar het bestaande systeem.

De verordeningen en de strategische visie bevatten een set van maatregelen om de door de Europese Commissie gesignaleerde tekortkomingen in het huidige systeem te verhelpen en zo ervoor zorgen dat de positie van Europese standaarden² wordt versterkt. Een gedeelte van de maatregelen staat in de verordening en heeft dus een verplichtende werking en ander gedeelte bestaat uit niet-wettelijke maatregelen. De

¹ Zie http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/standardisation-policy/index_en.htm

² De officiële Nederlandse vertaling gebruikt de term norm in plaats van standaard. Hier is bewust voor gekozen gezien de verschillende juridische status die een norm heeft ten opzichte van een standaard. Aangezien het in deze analyse ook gaat over standaarden die geen normen zijn, wordt hier de algemene term standaarden gebruikt.

maatregelen die geen nieuwe wettelijke basis nodig hebben gaan direct in. Degene die wel een wettelijke basis behoeven moeten wachten totdat de Raad en het Parlement ingestemd hebben met het document. Dit is voorzien voor januari 2013.

Datum
8 september 2011

Inhoud: wat verandert er?

Het huidige systeem voor het ontwikkelen van standaarden bij formele standaardisatie-organisaties voldoet volgens de Europese Commissie niet. Het is traag, houdt te weinig rekening met stakeholders participatie en negeert de standaarden van fora en consortia. Europese standaardisatie loopt daardoor achter de feiten aan volgens de Commissie in vergelijking met ontwikkelingen in andere continenten. In het huidige systeem mogen alleen standaarden van de drie formele Europese standaardisatieorganisaties CEN, CENELEC en ETSI, officieel gevraagd worden in aanbestedingen tenzij er objectief aangetoond kan worden dat andere oplossingen nodig zijn (bijvoorbeeld voor betere interoperabiliteit). Veel dominante ICT-standaarden, zoals de internet standaarden, komen echter niet van de formele Europese Standaardisatieorganisaties (ESOs) maar van consortia als W3C en OASIS. Een voorbeeld hiervan is de standaard HTML voor het opmaken van webpagina's.

De Commissie stelt de volgende maatregelen voor om de tekortkomingen te verhelpen:

- 1) Maatregelen om het Europese standaardisatiesysteem sneller te maken: betere planning, betere samenwerking tussen de standaardisatieorganisaties afdwingen, prestatiecontracten, minder administratieve lasten ed.
- 2) Maatregelen om meer Europese standaarden voor diensten te krijgen als er vraag vanuit het bedrijfsleven is.
- 3) Maatregelen om andere stakeholders dan grote bedrijven te betrekken: meer betrekken MKB en maatschappelijke belanghebbenden, eisen aan transparantie te stellen ed.
- 4) Maatregelen om fora en consortia standaarden te kunnen gebruiken: standaarden van andere organisaties dan die van formele Europese Standaardisatieorganisaties mogen gevraagd worden in aanbestedingen mits er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Met name de laatste verandering is interessant voor het Forum en College omdat dit in lijn is van de Nederlandse aanpak. In het kabinetsbeleid voor open ICT-standaarden wordt namelijk geen onderscheid gemaakt tussen standaarden van formele en niet formele standaardisatie-organisaties.

Vooruitlopend op de gelding van de verordening is de ICT Standaardisatie Stuurgroep van DG Enterprise bezig met de uitwerking van het selectieproces en de criteria die bepalen welke standaarden in aanmerking komen voor de status "standaard die officieel gevraagd mag worden in aanbestedingen." Hiervoor wordt een Europese lijst met standaarden gemaakt. Op deze lijst kunnen verschillende standaarden voor het zelfde toepassingsgebied komen. Aanmelding van standaarden gebeurt door een overheidsdienst. Keuzes worden gemaakt in het net opgerichte Multistakeholder Platform , een soort Forum Standaardisatie op Europees niveau.

Datum
8 september 2011

De impact die deze lijst op Nederland gaat hebben hangt af van hoe de lijst, criteria en het proces uiteindelijk worden vormgegeven. Op dit moment heeft de groep die aan die aanpak op Europees niveau werkt geen formele status. DG Enterprise is niet duidelijk over wat het doel is van een dergelijke lijst. Dit wordt momenteel nagevraagd bij de Commissie door EL&I.

Wat betekent dit voor Nederlandse standaardisatie?

Kansen

- Ook de Europese Commissie benadrukt het economisch belang van standaardisatie, dit maakt het verhaal van de Digitale Agenda.nl sterker.
- Erkenning van de fora en consortia op Europees niveau onderbouwt de Nederlandse aanpak.
- Het Europese selectieproces en criteria hergebruikt (groten)deels het Nederlandse proces en criteria, dit is een erkenning van de kwaliteit van ons proces en criteria.
- De nieuw te vormen Europese lijst kan een kans bieden om de standaarden die op onze lijsten staan te kunnen erkennen/hergebruiken.
- Het nieuwe voorstel stelt de prijzen die normalisatie-instituten rekenen voor standaarden ter discussie (actie 14). Dit kan een aanleiding vormen om ook met NEN hierover in discussie te gaan.

Bedreigingen

- Er kan concurrentie ontstaan tussen standaarden op de Europese lijst en/of er kunnen meerdere standaarden per toepassingsgebied op de lijst komen. Standaarden die we zelf in Nederland hebben gekozen kunnen wellicht niet terugkomen op Europese lijst. Dat zijn in ieder geval semantische standaarden die zijn toegespitst op de Nederlandse situatie. Dit zal ook afhangen van de uiteindelijke gekozen criteria en procedure. De Europese lijst kan mogelijk een sterkere juridische status krijgen dan de Nederlandse lijst. Dit kan betekenen dat Nederlandse overheden in principe niet meer naar de standaard van de Nederlandse lijst mogen vragen tenzij er objectief aangetoond kan worden waarom er afgeweken wordt van de Europese lijst. Denk bijvoorbeeld aan de casus waarbij Duitsland OOXML aanmeldt en wij ODF en dat alleen OOXML op de Europese lijst komt.
- De criteria en definities die op Europees niveau worden gekozen kunnen afwijken van de Nederlandse. Dit maakt het moeilijker om onze eigen criteria te verdedigen of onze eigen definities te hanteren richting partijen die onder de aanpak voor open standaarden uit willen komen. In de verordening staat nu bijvoorbeeld bij openheid ten aanzien van intellectueel eigendom dat (F)RAND³ een vereiste is, terwijl we in Nederland streven naar "royalty free". Nederland hanteert dus een scherpere omschrijving.

Acties om kansen te benutten en bedreigingen te verminderen

EL&I geeft, in nauwe samenwerking met het Bureau, een reactie op de voorgestelde verordening en de aanpak van de Commissie om de

³ Fair, reasonable, and nondiscriminatory terms, een vorm van licentiering.

verordening te operationaliseren waarbij bovenstaande kansen en bedreigingen worden meegenomen.

Datum
8 september 2011

Daarnaast wordt door EL&I en het Bureau nauwgezet gevolgd wat de ontwikkelingen zijn rondom de potentiële nieuw te vormen Europese standaarden lijst en de impact hiervan voor Nederland. Indien noodzakelijk zal EL&I of het Bureau participeren in de stuurgroep en Multistakeholder platform van DG Enterprise om dit proces te beïnvloeden.